

می توانید بگویید در هلمند چند جریب زمین زیر کشت کو کنار بود؟ بطور مثال در قندهار گفتند تقریباً ۹۰۰ جریب زمین زیر کشت بود؛ آیا شما هم می توانید چنین عددی برای هلمند بیان کنید؟

در هلمند اگر از ۹۰۰ جریب بیشتر نبوده باشد، کمتر نبوده.

چند درصد تریاک افغانستان در استان هلمند کشت می شد؟

شاید ۵ درصد.

در جهان از هلمند به عنوان بزرگترین استانی که محل کشت خشکاش است یاد می شد، آیا این ۵ درصد برای هلمند خیلی کم نیست؟

تریاک در همه جای افغانستان کشت می شد. اینطور نبود که تنها سخنی از هلمند باشد. مثلاً ولایت بادغیس که آب ندارد، مردم دیمه کشت می کردند. هلمند فقط اسمش معروف شد و گرنه صد در صد چنین نبود. در ولایت فراه و قندهار شاید به اندازه هلمند کشت می شد.

چرا این همه ولایات هلمند مشهور شد؟

شهرت هلمند شاید به این خاطر بود که تجارت تریاک در شهر مرزی برامچه واقع در این استان اتفاق می افتاد. اتباع کشورهای دیگر هم از برامچه خرید می کردند.

در ۲۰ سال گذشته هر استان افغانستان در دست یکی از آن ۵۲ کشوری که اینجا آمده بودند، بود. مثلاً انگلیسی ها در هلمند بودند. شما فکر نمی کنید که آن ها در اینکه تریاک را به بازارهای جهانی برسانند، دست داشتند؟

طبق معلومات ما بسیاری از تجار خرد و کشاورزان می گفتند به خارجی ها میفروشیم و خارجی ها می برند به کشورهای دیگر.

آیا کشاورزان احساس ضرر نمی کردند که علیرغم زحمات کشت و برداشت، محصول را با قیمت ارزان به خارجی ها می فروشید و آنها به ۱۰۰ برابر قیمت وارد بازار جهانی می کنند؟

یقیناً این تاوان بود. بزرگترین دلیل هم صرفاً این بود که کشاورزان فکر میکردند اگر این کار را نکنند شاید نانی نداشته باشند.

آیا در واقع هم همینطور بود؟

حقیقت اینطور نبود. در آن زمان یک جریب زمین ۲ یا ۳ من محصول می داد که قیمتش ۱۵ یا ۲۰ هزار کالدار بود در حالیکه گندم ۵ خروار حاصل می داد که محصول نصف سال می شد. این یک کلیشه بود که اگر تریاک نکارم نان ندارم، وگرنه گندم و ذرت بهتر بود.